

Uniwersytet Medyczny
we Wrocławiu
RPW/21491/2023 P
Data:2023-11-24

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
BIURO RADY DYSCYPLINY
NAUKI MEDYCZNE

wpl.
dnia 24-11-2023

L. dz. RN-Bi/I/ 2137

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
CHAIR AND DEPARTMENT OF FAMILY MEDICINE
MEDICAL UNIVERSITY OF LUBLIN
Kierownik Dr hab. n. med. Ewa Rudnicka-Drożak

ul. Langiewicza 6A, 20-032 Lublin
tel./fax: (+ 48) 815247856
e-mail: med.rodz@umlub.pl

Lublin 2023-11-12

Recenzja Rozprawy Doktorskiej

lek. Roma Roemer-Ślimak

OTDI:
A Halon
prof. dr hab. Agnieszka Haloń

pt. „ Czynniki ryzyka zakrzepowo-zatorowego u chorych z rozpoznaniem migotania przedsionków w aspekcie leczenia przeciwzakrzepowego oraz rokowania odległego.“

Promotor: prof. dr hab. Jacek Gajek

Przedstawiona do oceny praca doktorska zawarta jest na 104 stronach. Posiada układ typowy dla tego rodzaju prac: Streszczenie w języku polskim i angielskim. Wstęp (Rozdział 1), Cele pracy (Rozdział 2), Materiał i metody (Rozdział 3), Rezultaty (Rozdział 4), Dyskusja (Rozdział 5), Wnioski (Rozdział 6), Piśmiennictwo (Rozdział 7) , Spis: tabel, schematów, wykresów i rysunków.

Uwagi ogólne

Zakrzepy i zatory tworzące się w zmienionych chorobowo naczyniach odgrywają istotną rolę w mechanizmach rozwoju zawału serca i udaru niedokrwienego mózgu. Stanowią one bardzo poważny problem zdrowotny w krajach rozwiniętych. W ostatnich latach dokonano ogromnego postępu w możliwościach rozpoznawania zakrzepicy, sposobach jej zapobiegania i metodach leczenia. Do praktyki klinicznej wprowadzono nowe leki hamujące krzepnięcie krwi, leki przeciwplatekcyjne oraz środki trombolityczne. W znacznym stopniu zmniejszyło to liczbę

zgonów oraz poprawiło jakość życia pacjentów. Chorzy z migotaniem przedsionków i z protezami zastawkowymi stanowią obecnie najliczniejszą grupę pacjentów kwalifikowanych do długoterminowego leczenia antykoagulantami dustnymi.

Poruszone wyżej kwestie zostały trafnie odnotowane i wykorzystane w części teoretycznej rozprawy. Ta część stanowi połowę rozprawy doktorskiej – może stanowić oddzielną publikację.

Zasadniczym celem pracy doktorskiej była analiza schematu leczenia stosowanego u pacjentów z migotaniem przedsionków wraz z oceną częstości występowania udaru w badanej populacji oraz konfrontacja z aktualnymi standardami medycznymi sposobu leczenia tych chorych. Zamiarem była także próba udzielenia odpowiedzi, czy zastosowane leczenie działało prewencyjnie w zakresie wystąpienia udaru.

Najistotniejszym elementem badania była szerokospektralna ocena terapii w tym leczenia przeciwkrzepliwego, które poza prewencją udaru niesie także niebezpieczeństwo udarów krwotocznych, co da podstawy do najwłaściwszego, indywidualnego doboru postępowania u konkretnego pacjenta i pozwoli poprawić odległe rokowanie.

Podjęta została także próba identyfikacji elementu terapii, poza leczeniem przeciwkrzepliwym, który w istotny sposób przyczynia się do zmniejszenia częstości występowania udaru mózgu w populacji pacjentów z migotaniem przedsionków oraz udzielenia odpowiedzi, czy zastosowane leczenie rzeczywiście działało prewencyjnie w zakresie wystąpienia udaru.

W mojej opinii ta część pracy wymaga preredagowania: wyodrębnienia celu głównego i celów szczegółowych oraz hipotez badawczych.

W Rozdziale 3 pt. „Materiał i metody“ Doktorantka szczegółowo podaje informacje dotyczące kryteriów włączenia do badania, analizowanych danych ilościowych i jakościowych, Ponadto znajdujemy w tej sekcji opis użytych w pracy testów statystycznych.

Doktorantka nie zamieściła informacji o zgodzie Komisji Bioetycznej na badanie, którą była retrospektywna analiza dokumentacji 179 pacjentów z migotaniem przedsionków.

Wyniki badań przeprowadzonych przez Doktorantkę są przedstawione na 17 stronach w rozdziale 4.

Ta część pracy zawiera materiał faktograficzny i analizy statystyczne, w większości przypadków w formie skondensowanej, tabelarycznej i w postaci wykresów.

Dyskusja przynosi krytyczne omówienie uzyskanych wyników, oraz ich zestawienie z wynikami uzyskanymi przez innych badaczy.

Doktorantka na podstawie zebranego materiału formułuje następujące wnioski:

1. Terapia lekami przeciwzakrzepowymi jest niezbędna u pacjentów z migotaniem przedsionków, gdyż istotnie redukuje u nich ryzyko wystąpienia udaru niedokrwiennego mózgu.
2. Terapia przeciwzakrzepowa nie jest jedynym czynnikiem zmniejszającym ryzyko wystąpienia udaru niedokrwiennego. Leki antyarytmiczne w przeprowadzonej analizie wykazały nawet skuteczniejsze działanie w tej analizie.
3. Starszy wiek pacjenta z migotaniem przedsionków dodatnio koreluje ze wzrostem ryzyka wystąpienia udaru niedokrwiennego jako powikłania migotania przedsionków.
4. Zdecydowana większość pacjentów z migotaniem przedsionków i towarzyszącym nadciśnieniem tętniczym jest skutecznie leczona hipotensyjnie.
5. Niezbędne są kolejne badania i analizy grup leków i ich połączeń poza lekami przeciwzakrzepowymi, przeprowadzone na większej grupie badawczej pacjentów z migotaniem przedsionków, celem jednoznacznego ustalenia optymalnej terapii chroniącej przed wystąpieniem udaru niedokrwiennego mózgu i jednocześnie umożliwiające uniknięcia powikłań farmakoterapii.

Piśmiennictwo w liczbie 103 pozycje dobrane i wykorzystane prawidłowo.

Uwagi recenzenta:

Z racji funkcji recenzenta wniesione uwagi mają charakter edycyjny, które nie umniejszają wartości pracy. Mam nadzieję, że temat będzie kontynuowany.

Podsumowanie

Podsumowując, pragnę podkreślić, że Autorka jest zorientowana w zagadnieniach, które podjęła w swoich badaniach, sprawnie posługuje się instrumentarium naukowym, wyciąga uzasadnione obserwowanymi wynikami wnioski, a przygotowana dysertacja, a w szczególności jej wyniki mogą znaleźć zastosowanie praktyczne.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.), co upoważnia mnie do wystąpienia do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu z wnioskiem o dopuszczenie lek. Romę Roemer - Ślimak do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. med.
Ewa Rudnicka-Drożak
medycyna ogólna
spec. medycyny rodzinnej
spec. zdrowia publicznego